

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Урицького, 45, м. Київ-35, 03680, тел. (044) 251-62-62, факс (044) 520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http://www.amc.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

02.04.2015 № 126-09/04-2372

На № _____ від _____

Народному депутату України

Ю.Б. ДЕРЕВ'ЯНКУ

Про розгляд
депутатського запиту

Шановний Юрію Богдановичу!

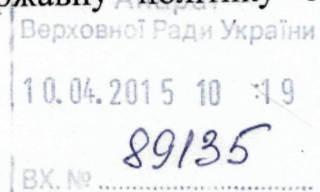
Антимонопольний комітет України (надалі – Комітет) розглянувши Ваше звернення від 19.03.2015 № 291-751 надіслане листом Голови Верховної Ради України від 20.03.2015 № 11/10-678 (вх. від 27.03.2015 № 1/253) стосовно вжиття невідкладних заходів, щодо контролю за цінами на продукти харчування та товари першої необхідності, в межах повноважень, повідомляє наступне.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині, зокрема: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Антимонопольний комітет України розглядає питання обґрунтованості ціни у разі існування зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання.

Разом з тим, ціни на окремі продукти харчування підпадають під дію державного регулювання щодо встановлення граничних торговельних (постачальницько-збутових) надбавок та граничних рівнів рентабельності виробництва.

Державний контроль (нагляд) у сфері ціноутворення згідно Закону України «Про ціни і ціноутворення» від 21.06.2012 №5007 покладений на Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з контролю за цінами.

Антимонопольний комітет України постійно здійснює контроль щодо дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, що діють на товарних ринках.

Так, у зв'язку із зростанням цін наприкінці лютого на продовольчі товари Антимонопольним комітетом України розпочаті в межах повноважень дослідження діяльності найбільших торговельних мереж, постачальників в ці мережі та виробників продуктів харчування на предмет дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

Органами Антимонопольного комітету України було розпочато розгляд справ про порушення ПАТ «Київхліб», ПАТ «ТЕРЕМНО ХЛІБ» та ПрАТ «Прилуцький хлібозавод» законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку оптової реалізації хліба та хлібобулочних виробів.

Також за результатами проведеного дослідження територіальними відділеннями Комітету надано рекомендації:

- 210 суб'єктам господарювання утриматись від необґрунтованого підняття оптово-відпускних цін на хліб та хлібобулочні вироби (Дніпропетровська, Донецька, Черкаська, Чернігівська, Вінницька, Львівська, Івано-Франківська, Сумська, Хмельницька, Миколаївська, Одеська, Закарпатська та Київська області);

- 98 суб'єктам господарювання, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю соціально важливими продуктами харчування вжити заходів щодо недопущення необґрунтованого підняття цін на продукти харчування (Івано-Франківська, Вінницька, Волинська, Житомирська, Миколаївська, Херсонська, Запорізька, Черкаська, Тернопільська та Дніпропетровська області);

- 57 молокопереробним підприємствам, що закуповують молочну сировину на території області, утримуватись від вчинення дій, які можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції і мати негативний вплив на конкуренцію шляхом встановлення закупівельних цін на молочну сировину, виходячи із показників власної господарської діяльності (Сумська, Вінницька, Волинська та Харківська області);

- 14 суб'єктам господарювання утриматися від вчинення дій щодо подальшого встановлення оптово-відпускних (роздрібних) цін на борошно пшеничне, які перевищують економічно обґрунтований їх рівень (Івано-Франківська, Дніпропетровська, Київська та Миколаївська області);

- 13 суб'єктам господарювання, які діють на ринку виробництва та реалізації яєць курячих утриматися від вчинення дій щодо встановлення оптово-відпускних та роздрібних цін на яйця курячі, які перевищують економічно обґрунтований їх рівень (Запорізька, Київська, Миколаївська області);

- 8 торговельним мережам утриматися від вчинення дій або бездіяльності, що можуть спричинити виникнення дефіциту та необґрунтованого підвищення цін на крупу гречану. Також рекомендовано встановлювати роздрібні ціни на крупу гречану на рівні, який би існував за умов значної конкуренції на ринку (Одеська область);

- 7 суб'єктам господарювання, що діють на ринку фасування круп та цукру щодо запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції (Дніпропетровська область);

- 7 суб'єктам господарювання, які здійснюють найбільший продаж крупи гречаної в області утримуватись від вчинення дій або бездіяльності, що можуть спричинити виникнення дефіциту та необґрунтованого підвищення цін на крупу, і встановлювати ціни на крупу гречану на рівні, який би існував за умови значної конкуренції на ринку (Чернігівська область);

- 6 сертифікованим зерновим складам у Київській області утриматися від вчинення дій щодо встановлення економічно необґрунтованих цін на послуги сертифікованих зернових складів, зокрема, послуг із зберігання, відвантаження, зважування, переоформлення, вартості складської квитанції/свідоцтва;

- 4 суб'єктам господарювання, що діють на ринку виробництва цукру утриматися від вчинення дій щодо встановлення оптово-відпускних та роздрібних цін на цукор, які перевищують економічно-обґрунтований їх рівень (Київська область).

За інформацією органів Антимонопольного комітету України протягом останнього тижня, відбулось зниження оптово-відпускних цін на:

- 7% на олію та на 7% на борошно вищого ґатунку (м. Івано-Франківськ);
- 22% на яйця курячі в (м. Рогатин та м. Городенка Івано-Франківської області);
- 3,4 % на борошно та 16% на цукор (м. Запоріжжя), а також 24 % на яйця курячі (Куйбишевський район Запорізької області);
- 5,6% на хліб житньо-пшеничний та 6,4% на хліб з борошна пшеничного першого ґатунку (м. Ужгород);
- 20 % на батон "Нива", 17% на хліб "Український" та 15% на хліб "Родинний" (Київська область).

Також відбулось зниження роздрібних цін на:

- 30% на цукор, на 7,8% на олію та на 10% на борошно (м. Львів);
- 4% на цукор, 4 % на борошно вищого ґатунку, 8% на олію, 10% на яйця та 17,3% на рис (м. Рівне);
- 4% на цукор та 10,5% на крупу гречану (м. Миколаїв);
- 5,5% на хліб «Поліський» 0,8 кг, 10% на рис, 11% на цукор та 40,5% на борошно (м. Чернігів);
- 14 % на хліб "Златопільський формовий" (м. Кіровоград);
- 10% на хліб «Селянський», «Житньо-пшеничний» та «Український» (м. Бурштин Івано-Франківської області);
- 9% на цукор (Одеська область);
- від 6%-33% на цукор, від 3%-22% на яйця курячі, від 3%-22% на борошно пшеничне вищого ґатунку, від 11%-17% на рис (Київська область).

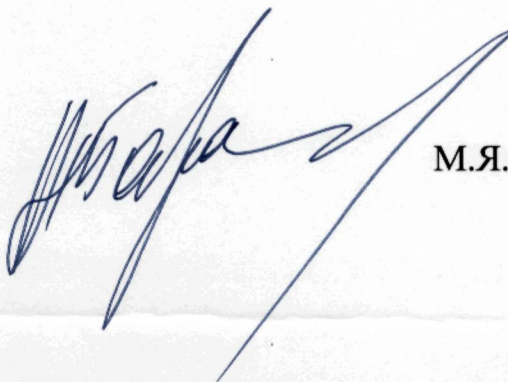
Антимонопольний комітет України 24 березня 2015 року надав обов'язкові для розгляду рекомендації 13 торговельним мережам (копія рекомендацій додається) вжити заходи щодо встановлення таких цін, які б існували за умов значної конкуренції на ринку, шляхом зниження роздрібних цін до рівня, що існував до періоду підвищеного попиту на продовольчі товари.

Робота органів Комітету щодо контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринках продовольчих товарів продовжується.

Додаток: на 4 арк., в 1 прим.

З повагою

В. о. Голови Комітету,
державний уповноважений

М.Я. БАРАШ

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

24 березня 2015 р.

Київ

№ 6-рк

ТОВ «ПАККО-холдинг»
ТОВ «Фоззі-Фуд»
ДП «Фуршет Центр»
ТОВ «Фудмаркет»
ПП «Білла Україна»
ТОВ «ЕКО»
ТОВ «АТБ-маркет»
ТОВ «Метро Кеш енд Керрі - Україна»
ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет»
ТОВ «Омега»
ПП «Таврія Плюс»
ТОВ «Таврія - В»
ТОВ «ТМ «Барвінок»

Про запобігання порушенням
законодавства про захист
економічної конкуренції

У період з 21 по 28 лютого цього року відбулося стрімке зростання попиту та одночасне підвищення цін на продовольчі товари, зокрема на борошно пшеничне, цукор, крупу гречану, олію соняшникову, макаронні вироби, крупу вівсяну та сіль.

За даними моніторингу споживчих цін на соціально значущі товари, оприлюдненого на офіційному сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, станом на 10.03.2015 порівняно з 20.02.2015 відбулося підвищення роздрібних цін на такі продукти харчування:

- на борошно пшеничне вищого ґатунку – на 35 відсотків (з 7,11 грн/кг до 9,65 грн/кг);
- на цукор – на 47 відсотків (з 10,25 грн/кг до 15,11 грн/кг);
- на макаронні вироби – на 25 відсотків (з 8,29 грн/кг до 10,35 грн/кг);
- на олію соняшникову – на 19 відсотків (з 21,47 грн/л до 25,47 грн/л);
- на крупу гречану – на 12 відсотків (з 17,62 грн/кг до 19,67 грн/кг).

Суттєве підвищення роздрібних цін відбулося у період з 21 по 28 лютого 2015 року, коли спостерігався підвищений попит населення на продовольчі товари.

Аналіз економічної ситуації на ринках основних продовольчих товарів показав наявність, об'єктивних економічних причин, які могли б обумовити суттєве зростання цін на основні продовольчі товари, в тому числі в роздрібній мережі.

Зокрема, таке зростання було спричинене підвищенням офіційного курсу гривні до іноземних валют, підвищенням цін на пально-мастильні матеріали та оптово-відпускних цін в основних виробників продовольчих товарів.

У той же час, зміна оптово-відпускних цін не завжди призводить до адекватної зміни роздрібних цін на продовольчі товари торговельними мережами.

За даними Державної служби статистики України, в номінальному вираженні роздрібний товарообіг за лютий цього року становив 74 230,8 млрд грн, та є вищим на 13 відсотків у порівнянні із січнем цього ж року (65 734,0 млрд грн).

Лідерами за абсолютними показниками обсягу роздрібного товарообігу в лютому 2015 року стали Дніпропетровська, Запорізька, Львівська, Одеська, Харківська, області та місто Київ.

Так, у Львівській області зафіксовано зростання роздрібного товарообігу на 19 відсотків;

у місті Києві та Запорізькій області - на 18 відсотків;

у Харківській області - на 15 відсотків;

в Одеській області - на 9,4 відсотка;

у Дніпропетровській області - на 5,5 відсотка.

Ситуація з підвищеним попитом на продовольчі товари, що склалась у великих містах, суттєво вплинула на загальний рівень інфляційних чинників, що у свою чергу призвело до стрімкого зростання споживчих цін.

За інформацією, наявною в Комітеті, найбільшими суб'єктами господарювання (спеціалізованими мережами роздрібної торгівлі харчовими продуктами), які здійснюють діяльність на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах переважно продовольчим асортиментом, є такі:

- товариство з обмеженою відповідальністю «ПАККО-холдинг»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Фоззі-Фуд»;
- дочірнє підприємство «Фуршет Центр»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Фудмаркет»;
- підприємство з іноземними інвестиціями «Білла Україна»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «ЕКО»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «АТБ-маркет»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Метро Кеш енд Керрі - Україна»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Ашан Україна Гіпермаркет»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Омега»;
- приватне підприємство «Таврія Плюс»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «Таврія - В»;
- товариство з обмеженою відповідальністю «ТМ «Барвінок».

За інформацією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, в місті Києві, в обласних центрах та містах із кількістю населення, що перевищує один млн мешканців, понад 80 відсотків продуктів харчування, що споживаються населенням, реалізується через торгові мережі.

Саме тому Комітетом розпочато дослідження діяльності найбільших торговельних мереж міст Дніпропетровська, Києва, Львова, Одеси та Харкова, яка характеризує загальні тенденції впливу торговельних мереж на ціноутворення на споживчі товари в Україні.

Попередній аналіз отриманої інформації свідчить, що окремі торговельні мережі в питанні ціноутворення на окремі продовольчі товари допустили зростання роздрібних цін випереджальними темпами.

Так, закупівельна ціна на крупу гречану ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет» протягом лютого цього року знижувалася, в той час як роздрібні ціни залишалися на однаковому рівні.

Середня маржа між закупівельною та роздрібною ціною на крупу гречану у період з 21 по 28 лютого цього року збільшилася на 51 відсоток.

У мережі супермаркетів **ТОВ «ТМ «Барвінок»** закупівельна ціна на борошно пшеничне протягом січня – лютого цього року підвищилася на 58 відсотків, при цьому роздрібні ціни збільшилися на 70 відсотків.

Середня маржа між закупівельною та роздрібною ціною у період підвищеного попиту:

- на борошно пшеничне збільшилася на 84 відсотки;
- на крупу гречану збільшилася на 26,4 відсотка;
- на цукор збільшилася на 28 відсотків у порівнянні з періодом, що передував підвищеному попиту на продовольчі товари.

Середня маржа в мережі супермаркетів **ТОВ «Фудмаркет»** між закупівельною та роздрібною ціною на борошно пшеничне у період з 21 по 28 лютого збільшилася на 28 відсотків.

Закупівельна ціна на крупу гречану протягом лютого цього року знижувалася, в той час як роздрібні ціни залишалися на однаковому рівні.

Також середня маржа між закупівельною та роздрібною ціною у період підвищеного попиту:

- на крупу гречану збільшилася на 14 відсотків;
- на цукор збільшилася на 18 відсотків;
- на олію соняшникову збільшилася на 8 відсотків;
- на крупу вівсяну збільшилася на 28 відсотків.

У мережі супермаркетів **ТОВ «ПАККО-холдинг»** закупівельна ціна на крупу гречану протягом січня – лютого цього року підвищилася на 16 відсотків, при цьому роздрібні ціни збільшилися на 39 відсотків.

Середня маржа між закупівельною та роздрібною ціною на крупу гречану у період підвищеного попиту збільшилася на 45,7 відсотка.

Закупівельна ціна на сіль кам'яну протягом лютого цього року майже не змінювалася, в той час як роздрібні ціни підвищилися на 13 відсотків.

Середня маржа між закупівельною та роздрібною ціною на сіль кам'яну у період підвищеного попиту збільшилася на 11 відсотків.

Середня маржа в мережі супермаркетів **ТОВ «Фоззі-Фуд»** між закупівельною та роздрібною ціною на крупу гречану у період підвищеного попиту збільшилася на 46 відсотків.

Отже, збільшення маржинального доходу основними торговельними мережами України у період з 21 по 28 лютого цього року вказує на загальну тенденцію впливу торговельних мереж на роздрібний ринок, що спостерігалася в усіх регіонах України.

Разом з тим, станом на 20 березня 2015 року окремі економічні чинники поступово знизилися, так:

- офіційний курс гривні до долара США становить 23,19 грн/дол. (для порівняння, 27.02.2015 курс долара США становив 27,76 грн/дол.);
- офіційний курс гривні до євро становить 24,76 грн/євро (для порівняння, 27.02.2015 курс євро становив 31,41 грн/євро);
- роздрібна ціна на бензин марки А-95 становить 20,35 грн/л (для порівняння, 27.02.2015 цей показник становив 27,68 грн/л);
- роздрібна ціна на дизельне паливо становить 22,23 грн/л (для порівняння, 27.02.2015 року цей показник становив 26,63 грн/л).

За інформацією консалтингового агентства «УкрАгроКонсалт», станом на 18 березня 2015 року оптово-відпускні ціни:

- на цукор знизилися на 30 відсотків до рівня 10 900 грн/т (для порівняння, 27.02.2015 цей показник становив 15 500 грн/т);
- на олію соняшникову знизилися на 23,4 відсотка до рівня 18 000 грн/т (для порівняння, 27.02.2015 цей показник становив 23 500 грн/т);

- на насіння соняшнику знизилися на 21,5 відсотка до рівня 8 400 грн/т (для порівняння, 27.02.2015 цей показник становив 10 700 грн/т);
- на борошно пшеничне вищого гатунку знизилися на 10 відсотків до рівня 7 000 грн/т (для порівняння, 27.02.2015 цей показник становив 7 700 грн/т);
- на борошно пшеничне першого гатунку знизилися на 8,1 відсотка до рівня 6 800 грн/т (для порівняння, 27.02.2015 цей показник становив 7400 грн/т).

При цьому, за даними балансів попиту і пропозиції деяких видів продовольства, які розробляються робочою групою при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, в Україні відсутній дефіцит, зокрема, таких товарних груп: борошна, цукру, крупи гречаної, олії соняшникової.

Обсяги виробництва основних продовольчих товарів не мають тенденції до скорочення.

Отже, є підстави для зниження роздрібних цін на основні продовольчі товари до рівня, що існував до періоду підвищеного попиту на продовольчі товари.

Враховуючи викладене, керуючись пунктом 5 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України надає:

- товариству з обмеженою відповідальністю «ПАККО-холдинг»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «Фоззі-Фуд»;
- дочірньому підприємству «Фуршет Центр»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «Фудмаркет»;
- підприємству з іноземними інвестиціями «Білла Україна»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «ЕКО»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «АТБ-маркет»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «Метро Кеш енд Керрі - Україна»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «Ашан Україна Гіпермаркет»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «Омега»;
- приватному підприємству «Таврія Плюс»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «Таврія - В»;
- товариству з обмеженою відповідальністю «ТМ «Барвінок»

такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Вжити заходів щодо встановлення таких цін, які б існували за умов значної конкуренції на ринку, шляхом зниження роздрібних цін до рівня, що існував до періоду підвищеного попиту на продовольчі товари.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у 10-денний строк з дня їх отримання.

Рекомендації є обов'язковими для розгляду органами та особами, яким вони надані.

В. о. Голови Комітету

М.Я. БАРАШ